

آستان قدس

کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی

نام کتاب صنایع در واجیه
 مؤلف متن مولانا محمد سلیمان محشی
 شارح مترجم
 تاریخ تحریر نوع خط نستعلیق تعداد سطر ۱۷
 جزء کتب ۱ زبان فارسی عدد اوراق ۲ + ۲
 طول عرض شماره عمومی ۴۳۹۴۵
 وقفی آستان قدس تاریخ وقف ۱۳۳۷
 خریداری خریداری
 ملاحظات فهرست

..... صنایع در واجیه مولانا محمد سلیمان ۱۳۳۷
 فهرست

ترجمه دراز در حدیث قدسی

..... صنایع در واجیه مولانا محمد سلیمان ۱۳۳۷
 فهرست

آنچه بر تو فرض باشد و عبادتیک ای برادر تا نکردی فارور در جزا
 اگر کسی پرسد که اندر مذمتی شتر اصل یا صیت بر کوه شتر آید صیها
 عدل توحید و نبوت با امامت ^{انکه} ام معروف نمی منکر شنوای نیکی و
 پس تویی ای ملائکه با علی و آل او هشتمی باشد تبری از عدوی مرتضی
 اگر کسی پرسد بنامی مستحکم کوی پنج آمد بنامی سلمانی ما
 روزه و حج و زکوة و انکھی دوستی چاره معصوم بی یسریا
 اگر کسی پرسد فیض چیست ^{از هر نماز} کوی ده چیز است بر کویم یکا یک را
 اولین باشد طهارت بعد از آن جای وقت قبله و جامه حساب ضها
 ستر عورت پاک اعضا و لباس جای سجده پاک باید داشت کفتم حلهها
 اگر کسی پرسد بخاستها که چند ^{در بود خون و منی و بول و غایط} چهار
 مرد و کافر و فحاح و پیش از خواب ^{نظم کردم جمله را تا کرد آسان بر شما}
 اگر کسی پرسد مظهر خند باشد ^{آب آتش بازی و آفتاب} با ضیا
 هست نقصان و زیاده ^{استحاله باز است بی یسریا}
 اگر کسی پرسد که در حال ^{توضیح} کوی نه چیز است فرض اندر وضوی
 نیست و بس مقارن ^{در بایک} انکھی روشن و چابین دور است
 مسح بر با مسح پا و حکم ^{است} هشتمین باشد موالا و ختم تریها
 اگر کسی پرسد وضو آنچه باطل ^{نمکنند} کویا چند است بر کوشش و راهی

بول و غایط با دمعا و استنجای چشم و گوش پس و ال عقل و اندک تضحیه بفتی
 اگر کسی پرسد عدد دمای نماز و روزه کوی برکوم که پنجاه و یکست ترا
 هفده فرض و هفده نفل هفده است
 بر شمارم هر تو که گوش واری سوزی
 فرض پنجم چار دیگر چار سه آید شام فرض خفتن چار فرض صبح آید دریا
 سنت است شستن با غصه شستن خرد و بی شسته نبود در شماره یک
 نافله دو صبح چار شام هشت ووی شست ویک و آری وریا
 اگر کسی پرسد که در غسل چقدر فرض باشد گوشش از قول شاهینیا
 هست استبر و نیت مقدار غسل شستن اعضا و ترتیب حکم
 اگر کسی پرسد که غسل از چند واجب میشود کوی از شستن خیر واجب میشود اینها
 از نقاشی آفرینی و حیض نیز غسل مرده پنجم و ترک کردن مرده
 اگر کسی پرسد جنابت را چه چیز آید حرام کوی شستن چیز است زنها از آن ووی
 دست بردن سوی فرمان بمجد شدن ویکران باشد که بر خوانی غرام
 دست با نام خدا و دست با نام دست با نام اما نام کرد و نیت با
 اگر کسی پرسد که نیتها چگونه میکنی غسل اول را چنین کن از صد و تحفا
 میکنم غسل جنابت رفع میارم استبالتلوة واجب با خدا
 در نماز ظهر کوید فرض پنجم میکنم بعد از آن کوید ادا واجب با خدا
 در نماز عصر کوید فرض دیگر میکنم فرض مغرب میکنم واجب با خدا

در همه نیت ترا فرض آمد چنانچه وان نیت داد و واجب تقرب خدا
کر کسی پرسد تیم را چگونه میکنی کوی نکامیکه بنود آب اندر نزد ما
بایدت کردن طلب اینست کوه را یک تیر پرتاب و بیا نزد او تا
کر نیایی آب آندم یا ترا عذر یوش مثل سرمای مرض یا تشنگی یا خوفضا
کو بدل باشد تیمم ارد و وضو یکن دست زن بر خاک پاک و پیش سینه
در برابر کعبه مسح پیش یکن از کنار طرف چپنی خوش بسا
بند دست راست کبر و پشت دست چپ مثل دست راست او را بجا
در بدل باشد تیمم از جابا تیمم دست زن بر خاک و هر دو دست یکبار
کر کسی پرسد ز تو مخان و ارکان کوی پنج ارکان در فعلست ای نیکو
پنج ارکان نیت و تکبیر احرار و قیام پس رکوعست و سجود یا مؤمن کنه و
انچه افعالست اول با وضو یکنی پس سلامست و تشهد گفتن کنون شما
کر کسی پرسد چه بگذاری تو در رکعت چند فرض آری بجا کوششست و چار
روایت شده در تفسیر المعانی از ابی عبد الله که من قرأ القرآن
براید فاصاب لم یوج و از اخطا فکان اسم علی
یعنی کسی که قرآن را برای خود بخواند از غیر آنکه بشود از است
کامل و از قاری درست بر سبیل اتفاق بخواند جزائی بر آن عمل
مترتب نشود و اگر غلط بخواند آنم دگنا کار باشد بسم الله الرحمن الرحیم

۵
فهرست
۱۰

آستان قدس

کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی

نام کتاب سال در وقف

مؤلف متن محشی

شارح مترجم

تاریخ تحریر نوع خط نسخ تعداد سطر ۱۷

جزء کتب تجرید زبان فارسی عدد اوراق ۸ + ۲

طول عرض شماره عمومی ۲۳۹۶۶

وقفی تاریخ خریداری وقف خریداری ۱۳۳۷

ملاحظات در

مجموعه در کتابخانه در آستان قدس رضوی
سوال در جواب اعراب بیابان مرام و متفرقات

در سوره الانعام که موصفت بپروردگار
بپای ما تشکون م ان کنتم تعلمون

در همه نیت ترا فرض آمد چنانچه وان تقیه داد و واجب تقرب خدا
کر کسی پرسد نیم را چگونه میکنی کوی نکامیکه بنود آب اندر نزد
بایدت کردن طلب اندک کوه را یک تیر پرتاب و بیامزد و تا
کر نیای آب اندم یا ترا عددی مثل سرمای مرض یا تشنگی یا خوفضا
کر بدل باشد تیمم اروضت کین دست زن بر خاک پاک و پیش سینه
در برابر کعبه مسح کنی از کنار طرف چپ خوش بسا
بند دست راست کبر و شپ دست چپ مثل دست راست می آید بجا
در بدل باشد تیمم از جانب چپ دست زن بر خاک و هر دو در سینه
کر کسی پرسد ز تو فحان و کار کوی پنج ارکان و سه فعل است ای نیکو
پنج ارکان نیت و تکبیر احرام و قام پس رکوع است و سجده یا مؤمن کعبه
انچه افعال است اول با قولی پس سلام است و تشهد گفتن بکنون یا
کر کسی پرسد چه بگذاری تو در رکعت چند فرض آری بجا کوشش و چاره
روایت شده در تفسیر المعانی از ابی عبد الله که من قرأ القرآن
برای فایض اب لم یوجز و از اخطا فکان اسم علی
یعنی کسی که قرآن را برای خود بخواند از غیر آنکه بشود از است
کامل و از قاری درست بر سبیل اتفاق بخواند جزائی بر آن عمل
مترتب نشود و اگر غلط بخواند آنم دکن کار باشد بسم الله الرحمن الرحیم
بر آن

بدانکه وقف لازم که در قرآن مجید واقعست بیان کرده خواهد شد و
 علامتش میم و در اینجا لازمست وقف کردن که اگر وقف
 نکنی تغییر در معنی پیدا شود و کلام فایده ندهد و وقف لازم قرآن
 در مقدار و نه موضعست در سورة بقره هشت موضعست
 وما هم بمؤمنین م اود الله بهذا مثلاً م انک اذا
 لمن الظالمین م و یخرون من الذین امنوا م الم تر ان
 الذین امنوا م الم تر الى الملا من بنی اسرائیل من بعد موسی
 تلك الرسل فضلنا بعضهم علی بعض م ان اتاه الله
 الملك م سورة العمران م جادقف است وما یعلم
 تاویلہ الا الله م لا خوف علیهم ولا هم یحزنون م
 و نحن اغنیاء م سورة النور وقف لازمست شیطان
 مؤبدان لعنة الله م سبحانه ان یکون له ولد م
 سورة المائدة شش موضعست ان تعبدوا ادم بالحق
 امنوا الیهود والنصارى اولیاء م ولعنوا بما
 قالوا م ان الله ثالث ثلاث م و علی الذلک
 در سورة الانعام م موضعست یفرقون انبیاءهم
 بوی میما تشکون م ان کنتم تعبدون م

سورة الاعراف سجلاست ولى ثمود اخاهم صالحا
ولا يهديهم بطشاسلام كانت حاضى البحر
سورة الانفال وقف لازم نیست سورة التوبة ^{وقف} روجا
لاست بعضهم من بعض م بعضهم اولياء بعض
در يونس روجا ولا يخفى نك قولهم م وائل عليهم نباء
نوح م هو روجا من دون الله اولياء م ولى
اخاهم صالحا م يوسف و ابراهيم ورعد وقف نیست
حجر و وقف لاست عن صفي ابراهيم م فاقننا
منهم م نخل كجا وقف لاست ولا جبر الاخره
البيوم سورة بنى اسرائيل روجا وقف لاست وان ^{عند}
عدنام انا ارسلناك الامبشرا ونذيرام و كهف
وقف نیست و در مريم سجا وقف لاست و اذ
فى الكتاب مريم الى جهنم و مردام عبد الرحمن عهدا
طه روجا حديث موسى م على عيسى م در انبياء ^{وقف}
نیست سورة المؤمنون روجا لاست صلاتهم مجا
من تخيل واعنا م سورة النور كجا لاست على عورت
النساء م در فرقان لازم نیست و شعرا كجا لاست

وانل عليهم نبأ ابواهم م در نمل وقف نیست
قصص یجا لارست الها اخوم عنكبوت ط
فامن اله لوطم لبیت العنكبوت م لھی
المحبوان م از روم تارا که وقف نیست در رست
وقف است اصحاب القریبم من مرقد نام
فلا یجزئک قولهم صافیات یجا وقف است
وان من شیعته ابواهم م زمر و جوار وقف ^{مست}
من دونه اولیاءم ولعذاب الاخرة اکبر
سجده وعسق وقف نیست زخرف یجا لارست وها
بنیها م مجنون م انکم عائدون م از جانیه تاق
وقف نیست والذاریات یجا لارست ابواهم
المکرمین م والطور ووقف است وقف لارست
فی خوضهم یلعبون م اله غیر الله م در نجم وقف
لازم نیست در سه دو وقف لارست فتوکلهم
فی ضلال وسعهم الرحمن سه ها لارست یعرف
المجرمون م اذا وقع تاحشر وقف نیست در نوا
سه وقف لارست ولعذاب الاخرة اکبر م

کصاحب الحوث م انزلجنون م الحاقه و معارج وقف
نیست نوح کجا وقف است اذا جاء الا یا خرم ارجن
تا غمه وقف نیست النازعات م وقف است اموا
خاشعاً م موسی م عبس کوقوف لازمست فمن بشاً
ذکره م اذا الشمس کورت تا سورة الاعلی وقف نیست
الغاشیه کجا وقفست فیها عین جاد بترم الفجر
لازم نیست البلد کجا لازمست لزو الشمس تا آخر قرآن
وقف لازم نیست بحکم وایا ننا فی الاثنا
و فی انفسهم یعنی آنچه در آفاق هست در نفس است
و جسد آدمی نیز بدین نحو است حمل سر شور کردن
سرطان پستان اسد سینه سنبله روده میزان ناف
عقب ذکر قوس ران جدی زانو و لوساق حوت
کف پای و دیگر هفت ستاره که در دوازده برجست چنانکه
خوشید دل مشتری بکر قمرشش زهره کرده مریخ زهر
زحل سپرز عطارد و باغ و دیگر هر سالی سیصد و شصت
شش روز است و آدمی نیز سیصد و شصت و شش پاره
گوشت است و چهار صد و چهار صد و چهار پاره استخوان است

بد آنکه مویهای تو مثال درختانست و پنبهای تو مثل ^{شبه} ^{بست} ^{بست} ^{بست}
 و رگهای تو مثال جویهاست و پشت تو مثال کوهست
 و شکم تو مثال دریاست و آواز تو مثال عید است و حسن
 مثال برق است و اخلاق تو مثال چهار فصل است بد آنکه
 عقل در سر است و جفا در چشم است و فهم در گوش است
 و علم در سینه است و فکر در دست بد آنکه چشم از هر کس
 میبرد و از این جهت مشهور است و گوش از زهره آب میبرد
 از این جهت تلخ است بنی از شش آب میبرد از این جهت گند است
 و من از دل آب میبرد از این جهت شیرین است و پا در شاه
 عالمیان مفت فلک آفریده در هر فلکی کوکبها نصب کرده
 و وجود آدمی نیز مفت طبقه است بحکم صقاعن طبق
 بد آنکه در طبقه اول ماهست در دویم عطار داست در
 سیم زهره است در چهارم آفتابست در پنجم مریخ است در ششم
 مشتریست در هفتم زحل بد آنکه زنده فاک در نبات است
 و زنده نبات حیاست و زنده حیات انسانست و زنده
 انسان کاملست و آن چهار روحست و هر روحی زنده است
 ویسئلونک عن الارواح قل الرفع عن امر ربی

و روح بده نفخه زنده است و نفخنا فیه من روحی بدانکه
 روح مکه قدسی را گویند و او را شمول است و روح نباتی
 صورتش مثال شکر و روح حیوانی رجا جست و روح انسانی
 در دست مثال قیل و روح قدسی در روح قدسی که در دست
 روحانی است از لطاف چون انسانی بلکه پوست نورانی
 میشود و الله اعلم بالصواب روایت است که روزی اعرابی
 بخدمت حضرت رسول آمد و عرض کرد یا رسول الله از راه دور
 می آیم و می شنود که همیشه در محاضرات شما باشم سوای چند دارم میخواهم
 که جوابت بدهم از شما بشنوم و بدان عمل کنم فرمود بگو عرض کرد میخواهم
 معیشتت بر من بگذرد حضرت فرمود که شکر خدای تعالی بسیار کن
 و به نیت او شاکر باش گفت میخواهم بدانم که توبه من قبول است یا
 حضرت فرمود از کنایه که کرده دل خود را پیشان داری توبه
 قبول است گفت میخواهم که جان کنان بر من آسان شود حضرت
 فرمود تن خود را از ناپاک نگاه دار عرض کرد میخواهم که بدانم بخشندگی
 به چه چیز و روشد و که ام عمل اوله بانه میدارد فرمود مذکر است از
 خوف خدا ای تکی خوشم فرو خوردن گفت میخواهم در ای قیامت
 از حوض کوثر آب خورم فرمود نشکانه را سیراب کن گفت میخواهم

که مال زیاده شود حضرت فرمود زکوة مال خود را بده گفت
 میخواهم که همیشه در طاعت صدای تعالی باشم فرمود که نماز را بوقت
 بگذار و تعظیم ادا کن گفت میخواهم از همه عبادت بهتر باشم حضرت
 فرمود که منفعت رسان باش بر همه خلق گفت میخواهم
 که معیشت فراخ باشد حضرت فرمود در هر چه بگذرد اداری
 بر دیگران نیز روا دار گفت میخواهم با همه کس دوست باشم
 حضرت فرمود طمع از دل بیرون کن گفت میخواهم که از غنا
 صدای تعالی باشم فرمود که قرآن را بیجا بخوان گفت تمام
 فرمود قرآن خوان را دوست دار گفت میخواهم که از آدمیان
 مردم باشم فرمود توکل بر حضرت حق کرم گفت میخواهم که زعم
 کس عسر من در را برتر باشد فرمود که با خویشان خود مشفق باش
 باش گفت میخواهم که بر همه خدا نزدیک باشم فرمود که حق پدید
 نگاه دار گفت میخواهم روزی من از جای برسد که در کمال
 نیست فرمود که همیشه با اظهارت باش گفت میخواهم که دنیا
 مرا از شفاعت تو روزی کند فرمود که عزیزان و سگینان را
 دوست دار گفت میخواهم که در جهاد با تو همراه باشم فرمود که با
 نفس خود جنگ باش گفت میخواهم که تپش و زخا نشوم

阿拉伯

۹۲

الحمد لله الذي
جعلنا من عباده
الذين يمشون على
الأقدام

[illegible]

خرين فليست اعطى اجر الحاملين وخامل المسكين
 رايحة تكفيه ورب حامل تكفيه ليس يقفيه ورب
 حامل فقه الى من هو افقه ورب سامع افهم من
 يتفوه وفي الثانية فقد جئتكم بشي مبين من عين
 هدي و يقين وانالكم ناصح امين ثم من احكمت له
 هذا المعارف وحققت له هذه الخبايا خلاص
 من الشهادة والشك وحصل له عز المعاد الفلوات
 وجمع له بين الاضداد وتجاوز عن المراءاة والمك
 رواتفت جند الراء مع كثرة شعبها المتنا
 عده والنامت له الالهواء مع شدة اختلافها
 بها الباردة ان بما يكف عن وجد الحق في المذ
 هب ولا راء وعن وجهه الطلوع في واما ميمه
 قبال لكل قارة ويلذب به اخرى فانما ايسر لا مجرد
 القال والقيل بقصة العيان والخيال ان قال
 كانت لفقد الصرقة التحصل وهذا ليعر
 والجهل بالناويل وحيثنا الله ونعم الوكيل

طلب اي غامقان وقتار طرباي نيكوا
 ن شرين بكار تاكي از خان هن و صلا تاكي
 از كعبه هن و خان و در طهران شاهدي ما فان
 ع

ماودا من دوست بعد از این کوش ماو
ملقه یار اگر چه کز بیان ملا اعلی در مقام
ودنوت متوقضند و مقربان حضرت علیا
بخصوص و ما عرفناک معترف و کرمید لاند که
لا بصار هر بینند و شامل است و فض
ان الله احتجب عن العقول كما احتجب عن
الابصار و دانند هر بینا و عاقل اما شبر
مردان بیشه ولایت دم از لمر اعبد و بالمراده
میرند و قدم بر جاده لو کشف الغطاء ما از د
یقینا میدارند بل بکنه حقیقت مراهی
نیست و جز او از او گانه زیرا که او محیط
است همه چیز پس محاط میخیزد نتواند سد
زاد را که چیزی بی حاطه بان صورت ننند
یا فانی محطون به عالم غفا شکار کس نشود
دام بار کبر کا اینجا همیشه باد بدست دام و
قدح عنک بحر اضل فی السوانح و این
ورطه کشتی فروشد هزار که پیدا شد
حتی بر کنار اما باعتبار تجلی در مظاهر
سماء و صفات در هر موجودی زوئی
دارد و در هر مرائی جلوه مینماید فاینما
تولوا فتم وجه الله و لو انکم اولیة تمجیل

الى الارض السفلى ليط على الله وان تجل
 همه راهست لیکن خواص میدانند که
 چه میدانند و لهذا میگویند ما را این شیئا
 الا و این الله قبله او معه دلی که معرفت
 نور و صفادید بهر چیزی که دید اول خدا
 دید بهر که مینکرم صورت توفی بلینم
 از این میان همه در چشم من تومبائی
 دعوام نمیدانند که بهر بی بیست و
 لهذا الا انهم فی هریت من لقاء و تبارک الا
 انه بکل شیء محیط گفتار بیکام و صلت
 خواهیم رسید رسید کننا که بتدوین
 رسید باشی دوست تو بیکتر از من
 ناست وین نهم که من از وی دوم
 چه کنم با که توان گفت که دوست
 دو کنار من و من محبوبم قال الله
 سنرهم ایا تنافی الافاق و فی انفسهم
 حی یتبین لهم انه الحق اوله کیف
 بربك انه على کل شیء شهید قیل یعنی
 ساجد بصیر تمام بنور توفیقی و هلا فی
 بشاهد و نی بها فی عظامه و الا فاقه
 و الا بغتة شاهد عین حی یتبین

لم انه ليس في الافاق ولا في النفس الا انا وصفاتي و
 اسمائي وانا الاول والاخر والظاهر والباطن ثم اكد
 بقوله اوله كيف على سبيل التعجب قال امير المؤمنين ع
 ان الله تجلى لعباده من غير ان يراوه واسرارهم نفسه
 من غير ان يتجلى لهم قوله تجلى لعباده اي اظهر ذاته في
 صورة كل شئ بحيث يمكن ان يرى رؤية عيان من غير
 ان يراوه بهذه التجلى رؤية عيان لعدم معرفتهم با
 الاشياء من حيث مظهرها له وانه عين ذاته الظاه
 رة فيها اراهم نفسه اي اظهرها لهم في ايات الافاق
 والافاق من حيث انها مشاهد ظاهرة له ودلائل
 باهره عليه فمراده رؤية علم وعرفان من غير ان
 يتجلى لهم من غير ان يظهر ذاته فيها عيانا بحيث
 يعرفون انها مظهر له ومرايا لذاته وان الظاهر
 فيها بذاته وقال سيد الشهداء الحسين ابن علي ع في دعاء
 عرفه كيف يستدل عليك بما هو في وجوده مفتقر
 اليك ا يكون لغيرك من الظهور ما ليس لك حتى
 تكون هو المظهر لك متى غبت حتى تحتاج الى دليل
 تدل عليك ومتى بعدت حتى تكون الاثار هي التي
 توصل اليك عمت عين لا تراك ولا تراق عليها
 برقيبا وخسرت صفقه عبد لم يجعل له نصيبا وقال
 ايضا تعرفت لكل شئ فما جهلك شئ وقال تعرفت

من حبك

الى كل شيء فابنك ظاهراً في كل شيء
 فان الظاهر لك شيء وروى الشيخ أحمد
 عثمان بن علي بن بابويه الضمعي في كتاب الفوائد
 باسناده عن أبي بصير قال قلت لأبي عبد الله عليه السلام اخبرني
 عن الله عز وجل هل يراه المؤمنون يوم القيمة قال نعم
 وقد راوه مثل يوم القيمة فقلت متى قال حين قال
 الشريك قالوا بلى ثم سكت عشاء ثم قال وان المؤمنين
 ليرونه في الدنيا مثل يوم القيمة التي تراه في ذلك
 هذا قال أبو بصير فقلت له جعلت فداك ان
 حدث بهذا عندك فقال لا فذلك اذا حدثت به فانكوه
 منك جاهل بمعنى ما نقول ثم قد رأت هذا القشيرة
 كقولنا ليد بالقلب كل الرؤيا بالعين سبحان الله
 عما يصعد المشهون والمخدون وبأيناويه عن الكا
 عا قال ليش بينه وبين خلقه حجاب غير خلفه احتجب
 بغير حجاب محبوب واشترى بغير مشهور
 اذ قريب نقش نوان خامه نقاش ديد ورنه
 در اين سقف ز نكار عي يكي در كار هست فل
 بعض اهل المعرفة ان العالم غيب لم يظهر فقلوا
 الحق تعالى هو الظاهر ما غاب فقلوا والتاس
 في هذه المسئلة على عكس الصواب فيقولون العالم ظا
 هر الحق تعالى غيب فهم بهذا الاعتبار في مقتضى

هَذَا الشَّرْكُ كُلُّهُ عِبَادَةُ السَّوْءِ وَفَدَا فِي اللَّهِ ه
 بعض عبيده عن هذا الذي برا تگو یزیه نامعلوم
 کرد که بازان و بکری می پر شدند بی هر ذره
 که از خانه بصرا شود صورت افتاب بپایان آمد
 ند که چمنی بپند چندین هزار ذره سر آینه بند
 و در در افتاب غافل از آن کافش آب چیست و قیث
 ماهیان جمع شدند و گفتند چند کالعت که ما
 حکایت اب میشنویم و میگویند حیات ما انا
 است و هر کس ابراندیدیم بعضی عید بود ند که
 در فلان دریا ما ایستاد و ابراریده گفتند
 بشرا و دریا ابرایمانا بد چون باور شدند و
 پرسیدند گفت شما غریب چه بمن نشان بدهید
 نام از ابرایمانا ای بادوست ما نشسته که ای
 دوست دوست کو کو کو همی ز نیم زمینی بگور
 بی بنا الهاد و طلب جام جم از ما میکرد و آنچه خود
 داشت ز پیکانه نمشا میکرد و هر کس صدق کن
 مکانی پیشون بود طلب از کم شرکان لب دریا
 نمیکرد بیدار در همه اجول خدایا او بود
 و او نمیدیدش و اندر خدایا میکرد و آمد و دید
 دید و میساید در خویش طبع بریده میساید
 نودیده نزاردی که به بسینا ورنه همه

طالبان تصور

حقیقت را بدوید باش و یمن در کم الله نفسه
 میبایست تا طلب محال نکند تفکرو فی الاء
 الله ولا تفکرو فی الله فانکم لکن نقد و قد
 زبان بکار خموشی کشیم دم تو نیم چه جای نطق
 تصور در او نمی گنجند و عاشقان و مومنان
 حضرت را بمقام والی الله المصیر می رسانند
 ناد و خلوت خانه حق الیقین بیاسایند
 من کاند و رجوع لفاء الله فان اجال الله لا انت
 نظم هله عاشقان بشارت که ثمان این
 جدائی بوسه زمان دولت بکند خدا خد
 و شک نیست که در نور شی غیر تصور و
 حقیقت ان شی است من نمیدانم چه وجه و وجه
 فنی این قدر دانم که در جان منی دو
 انرا شبخیزد اذا بلغ الكلام الى الله ترهیب
 و مسکو اترهیب کردند و نزد یگانا بنفیر
 من عمر و نفسه فقد عرف ربه ترهیب نمودند
 انرا محکم لیسر کتله شی حیرت افزود و این
 نشیبه منشا به و التسمیع البقیه دلاله نمود
 انرا تن به لیسر له مکان بخوبه حیران کرد و

انرا تشيد اينما نولوا فتم وجد الله كازا سنا
كود و انرا بپاس كل ما متين موه با و هاهامكه
في ادق معانيه فهو مخلوقه موه مثلكم
مردود اليكم محروم ساخت و ايون را
بر جاي في جيت ان عرف نولخت انرا بيا
زبانته ما للشراب و لكلا باب دور انداخته
و انرا در اشانه و هو معكم اينما كنتم ه
مطمئين مسرود ساخت اولئك بنادون
من مكان بعد و نحن اقرب اليه من جبل
الورد بيد بيك انرا بخراب و طا او نيم من
العلم لا قبل سر يان فدا شتابا نرا بيا
رشد من بوي الحكمة فدا في خير اكثر اسل
فران كود و فانان امد عليكم بد من العجايب
و در شان اينان قومودان من العلم كونه
الكنون لا يعلمه الا اهل المعرفة بالله و
قال امير المؤمنين اند محبت على مكنون علم
لوحيت به لا منظر بتم اعطرا باب الارشيد في
الطوي البعيدة و قال عم مشير الى صدره
ارسلنا العلماء لواءا صبت به حمله و قال
سيد العابدين لو علم ابو نداماني قلب
سلمان الفقيه و قال عا اني لا كنتم من

حلی جو اہل کبیرہ کی حق و جہل فیفتنا و قد
تقدم فی هذا ابو حسن الی الحسن و وصی
قبل یسنا یارب جو ہر علم لو ابوح بد لقیل الخ
انتم من تعبد الوثن ولا یستحل رجال مسلمون
یزون افصح ما یونہ حتنا

ہستی او ظاہر از ہستی سائر
اشیا است زیرا کہ ہستی او حقیقی و مجود پیدا
و ہستی سائر اشیا مجاز و ہویدا چنانکہ مقرر ما بد
اللہ نور الہی و الارض چہ نور چیز ہا گویند کہ
پیدا و پیدا کنند سائر اشیا باشد ہر عالم نور او است
بجا او کرد از عالم ہویدا زہی نادان کہ او خورشید ناان
نور شمع جویدہ ریسا با اشیا بی ہستی عدم محض اند
و مبتدا در انک ہست ہستی است ہم از جانب مبتدا و ہم از جانب
مدرک و ہر چہ را در انک کئی اول ہستی مدرک شود و اگر
چہ اذ انک این مدرک عاقل باشد و از غایب
ظہور مخفی مانند اذ انک مبصر و اسطر نور و
چون شعاع صورت نمید و با انک شعاع از غایب
ظہور در انک غیبر مرئی مینماید تا طائفہ ا
نکار انرا میگویند نور یکہ واسطہ اذ انک شعاع
بر ان قیاس باید کرد نور علی نور بحدی اللہ
لنور من ہستاء قال بعض العلماء لا شیء من

اخفاء شيء بسبب ظهوره في الاشياء انما
 يسببان باضدادها و ما عمو وجوده حتى لا يمتنع
 عبادراكه فلو اختلفت الاشياء فدل بعضها
 على الله لعدم كون بعضها و ذلك التعريف على قرب
 ولما اشرك في المبدأ على افسق واحد اشكال
 لا من ومثاله نور الشمس المشرف على الارض في ما
 نعلم ان نور الشمس من الارض يحدث لا من غير الارض
 في الارض و من عند غيب الشمس فلو كانت
 الشمس دائمة الا شرف في الارض لكان لها كظاد
 فكل من نورها و من اجسام الارض انما هي
 الشمس والياض و من غيرهما و انما يشاهد في الارض
 سور الا المستوار و في الارض لا يافى في
 في الشمس و قد نرى ركنه و حده لكنه لما
 غابت الشمس و انقضت النور اذ ركنه شفق
 بين الجبالين فكلنا ان الاجسام قد تظلمت
 بنور و انقضت بصفة و ركنها عند الغروب
 فعموما و جرد النور بعد فيه و ما كنا نطلع
 عليه لولا عدمه الا بعشر سنين و ذلك لما
 شاهدنا الاجسام من شأجه غير منشا
 لفة في الظلام والنور كل اضع ان النور اظهر
 لمخسرات مما هو ظاهر في نفسه وهو منظر

بغيره انظر

١٢٢
 ١٢٣
 ١٢٤
 ١٢٥
 ١٢٦
 ١٢٧
 ١٢٨
 ١٢٩
 ١٣٠
 ١٣١
 ١٣٢
 ١٣٣
 ١٣٤
 ١٣٥
 ١٣٦
 ١٣٧
 ١٣٨
 ١٣٩
 ١٤٠
 ١٤١
 ١٤٢
 ١٤٣
 ١٤٤
 ١٤٥
 ١٤٦
 ١٤٧
 ١٤٨
 ١٤٩
 ١٥٠
 ١٥١
 ١٥٢
 ١٥٣
 ١٥٤
 ١٥٥
 ١٥٦
 ١٥٧
 ١٥٨
 ١٥٩
 ١٦٠
 ١٦١
 ١٦٢
 ١٦٣
 ١٦٤
 ١٦٥
 ١٦٦
 ١٦٧
 ١٦٨
 ١٦٩
 ١٧٠
 ١٧١
 ١٧٢
 ١٧٣
 ١٧٤
 ١٧٥
 ١٧٦
 ١٧٧
 ١٧٨
 ١٧٩
 ١٨٠
 ١٨١
 ١٨٢
 ١٨٣
 ١٨٤
 ١٨٥
 ١٨٦
 ١٨٧
 ١٨٨
 ١٨٩
 ١٩٠
 ١٩١
 ١٩٢
 ١٩٣
 ١٩٤
 ١٩٥
 ١٩٦
 ١٩٧
 ١٩٨
 ١٩٩
 ٢٠٠

تأخيه ورب حامل فقيه ليس بفقيه ورب حامل
 فقه الى من هو افقه ورب جاثيل سامع قوم ممن
 ينقصه وفي الثانية فقد جئتكم بشئ مبين
 من عين هدي وبيان وانا لكم ناصح امين ثم
 من احكث له هذه المعارف وحقت لديه هذه الحقا
 يقخلص من الشبه والشكوك وحصل له عن المعام
 فدا افكوك وجمع له من الافساد وتخلص عن المراء
 والكدار واتفقت عنده الامور مع كثير شعبها
 متاعه والثابت لا يزل الامور مع شكلا مختلفا
 ما البارء فاذا بها كثر من وجه الحق في المراء
 لا راء ومن جند بالان في انفسه بالحق ما
 ويكذب به الخوف فاما البشائر في لقلل القليل
 كفصن العمى وحمل الايمان تلك كانت لفقد البصر
 وتلك التحصيل ودان لفقد البصير والعمل بالناس
 ويل وحسبنا الله ونعم الوكيل

طلباي عاشقان خوشنقار طرباي بخوان
 شيرين كار تاكي از خوانه من ره صحر تاكي از غمده من ره شمار
 در جهان شادي و ما فارغ در قبح جرعد ما بهوشيار
 بين رسن دستاود فرخ دوست بود ز لير خوشن و طلقه نيار
 هر چه كرو بيان ملا اعلی در مقام لودنوت
 متوقف ند و مقربان حضرت عليا بقصود

ما عرفناك

ما عرفناك مغرّف وكوهر لا ندر كذا الا بصار هر پند
مقابل انت ونصّر ان الله احجب عن العفول
كما احجب عن الابصار راشتد هر پند
عائل اما شير مردان بتيشه ولايت دم از لمر
اعبد ربّ الماره ميرتند و قدم بر جاده لو كفتا
الغطا ما انددت يقينا ميدارند بلي بكنه
حقيقت را هي نيّت و جزا اذوا آگاه ندر يرا
كرد و محيطش بهر چيز پس محاط بچيزي نتواند
شد و ادراك چيزي بي احاطه بان صورت نيند
فاذا لا يحيطون به علما عيفا سكا كرس نژود رام باز كير
كافكا ايشه بار بست دست رام را فدع عنك مجرا
فصل في التواخي در اين در طريقي فروشد هزار كديا
نشد تخش بر كنار اما باعتبار تجلّي در مظاهر آسماء
وصفات در هر وجودي روي دارد و در هر
مراي جلوه نمايد فايما تو گواشتّم وجه الله ولي
انكم اوليتم محبدا الى الارض السفلى لهبط على الله
وان تجلّي هم در هبت ليكن خواص ميديشند كه
چدي پندند و لهذا ميگويند مادايت شيئا
الا ودايت الله قبله او بعد ولي كز موفت نور زياد
بهر چيز كه ديد اول خدايد بهر كه ميكرم صورت تو ميرسم از اين
سيان هم در چشم تو مير آيد و عوام ميديشند كه چه

لا در خبر دین جها د رسته و کوفه ایست
در روزگار تازه حج و عمره

卷之五

۱۵۴۱

۱۳۵۴
 ۱۳۵۴
 ۱۳۵۴

Handwritten text in Arabic script, likely a signature or date, located at the bottom of the page.

فصل فی طبع و تدبیر

سال ۱۳۱۸ خورشیدی
بازمانی شد

